

Міністерство освіти і науки України

Національний університет харчових технологій

**90-та
Міжнародна наукова
конференція молодих учених,
аспірантів і студентів**

**"Наукові здобутки молоді –
вирішенню проблем
харчування людства у ХХІ
столітті"**

11–12 квітня 2024 р.

Частина 3

Київ НУХТ 2024

17. Система розселення в структурі туристичної сфери регіону

Юрій Сологуб¹, Ольга Безпала²

¹Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

²ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут», м. Ніжин, Україна

Вступ. Формування та розвиток розселенських мереж різних таксономічних рівнів досить тривалий та багатоаспектний процес зі значним набором як внутрішніх так і зовнішніх чинників впливу. Здійснення адміністративно-територіальної реформи вплинуло на розвиток окремих міських розселенських систем шляхом зміни статусів населених пунктів території. Ці обставини зумовлюють важливість аналізу систем розселення суспільно-географічних районів як основи формування споживчої ланки туристичного ринку.

Матеріали і методи. Методологічною основою дослідження виступає використання сучасних геоінформаційних систем, як ефективного засобу візуалізації результатів статистичного аналізу та формування прогностичних тенденцій розвитку явища.

Результати. Розвиток туристичної сфери не можна розглядати відокремлено від основних тенденцій соціально-економічного розвитку окремих регіонів. Це зумовлено як своєрідною комплексністю туристичного продукту так і наявністю значної кількості внутрішніх та зовнішніх факторів, що визначають напрями та темпи її подальшого розвитку. Така взаємопов'язаність сфер економічної діяльності зумовлює врахування фактору комплексності при аналізі передумов розвитку та сучасного стану туристичної сфери окремо взятого регіону.

Міста та селища на ринку туристичних послуг виконують подвійну функцію. З одного боку вони є окремими об'єктами попиту, концентруючи туристичні об'єкти різного рівня атрактивності, з іншого — виступають генератором споживацької аудиторії, особливо в рамках короткотривалих туристичних поїздок.

На сьогодні можемо спостерігати планомірний розвиток системи розселення Столичного суспільно-географічного району загалом та її міської ланки зокрема. Представлений розвиток відбувається в основному шляхом збільшення кількості населення в окремих поселеннях, а не за рахунок виникнення нових компонентів системи – міст та селищ. Цей аспект негативно впливає на компонентну складову системи розселення району за рахунок значного посилення диспропорцій в рамках територіальної концентрації населення. Враховуючи загальні міграційні процеси Столичного суспільно-географічного району, це призводить до фактичного обезлюднення окремих населених пунктів та виключення їх зі складу розселенської мережі як системоформуючих елементів.

Фактичне зникнення населених пунктів призводить до негативних наслідків в плані функціонування та розвитку туристичної сфери району - зменшення людського ресурсу як генератора попиту на туристичному ринку; деградація інфраструктури, особливо її транспортної складової; загроза втрати окремих туристичних ресурсів локалізованих в межах відповідних поселень та зниження рівня атрактивності тих які залишаються в їх територіальних рамках.

Висновки. Враховуючи взаємозалежність між розвитком систем розселення різних рівнів та соціально-економічною ситуацією в державі можна стверджувати що позитивні зрушення в економічній сфері мають стабілізувати ситуацію в питаннях розселення. Особливе місце має належати управлінській складовій в розвитку існуючих систем як їх консолідуючого елемента.